

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 104708

Crèdits: 12

Caràcter: FORMACIÓ OBLIGATÒRIA

Matèria: LLENGUATGES I CREACIÓ

Curs: SEGON

Semestre: ANUAL

EQUIP DOCENT

Representació Gràfica-plàstica: Isabel Carballo & Elisabet Insenser

Objecte i espai: Jordi Encinas & María Jiménez

Arts de la matèria: Maria Diez, Francesca Piñol & Santiago Planella

Construccions digitals: Raúl Nieves i Pep Tornabell

Edició: Montse Gomis, Francesc Morera, Marta Fuertes & Clara-Iris Ramos

Audiovisuals: Marcel Pie & Edu Valderrey

Esriptura: Carlota Juncosa

Hores de dedicació: 300h

Hores lectives: 210h

Hores autònomes: 90h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per tres assignatures obligatòries en els cursos de primer, segon i tercer. És una assignatura de tall pràctic, vinculades a la definició dels llenguatges transversals a les arts i als dissenys: la Representació Gràfica-Plàstica, el Llenguatge Audiovisual, la Creació Digital, les Arts de la Matèria, l'Objecte i l'Espai, l'Edició i l'Esriptura.

El/la alumne/a parteix del coneixement dels mitjans d'expressió a través de la pràctica i l'experimentació, fins a arribar a l'assumpció plena de les habilitats i metodologies de treball que permeten desenvolupar un llenguatge propi i de forma autònoma. Tal progressió es recolza en una atenció preferent al procés de treball, l'estímul de la hibridació de llenguatges i la pròpia divisió de l'assignatura en set espais de taller (un per llenguatge) optatius.

Assignatures de la matèria:

Primer curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: LLENGUATGES I EXPERIMENTACIÓ

Segon curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: EINES, MATERIALS I PROCESSOS DE TREBALL

Tercer curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: POSICIONAMENT I ESTRATÈGIES DE CREACIÓ

LABORATORI DE LLENGUATGES: EINES, MATERIALS I PROCESSOS DE TREBALL.

El laboratori de Llenguatges de segon és un espai de treball centrat en les eines, materials i processos de treball. Tenint en compte que a primer ja s'ha tingut un primer contacte amb l'experimentació als diferents tallers, a segon es tracta de desplegar processos tècnics de més llarga durada per tal de trobar diferents recursos expressius dins de la creació artística i del disseny.

L'alumne de segon està obligat a passar per quatre laboratoris dels 6 que hi ha. És a dir, al llarg de tot l'any l'alumne no repetirà laboratori. L'acumulació de les experiències en els 4 àmbits que l'alumne/a tingui és una oportunitat per construir aquest discurs propi, en el que l'alumne/a podrà combinar diversos llenguatges i procediments dins un concepte d'obertura i síntesi conceptual. Els 6 àmbits a escollir són:

Audiovisuals	12 places
Construccions Digitals	12 places
Edició	12 places
Objecte i Espai	12 places
Representació Gràfica-plàstica	12 places
Arts de la matèria	12 places

Seminari: Esriptura i altres temàtiques i places a definir

Hi ha un 7è àmbit transversal a tots els altres que funciona com un seminari en paral·lel. La càrrega lectiva d'aquest és menor. Està present durant vuit sessions, dues hores setmanals al llarg de cada semestre.

L'alumne pot d'escollir combinar el laboratori en el qual està inscrit amb aquest seminari. Això implica que, durant les setmanes que s'imparteixi el seminari, l'alumne combinarà el dia lectiu amb quatre hores del laboratori propi i dues de seminari. El seminari té incidència en l'avaluació de la nota final i cada alumne ha d'assistir a un seminari en el curs.

_ Nota sobre el protocol d'adjudicació de les sol·licituds de les places als laboratoris:

A l'inici de curs, l'alumne sol·licita les 4 subàrees per les que vol transcórrer per ordre de preferència.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Cada taller té un màxim de 12 places disponibles. En el cas que alguna subàrea tingui més demanda, s'adjudiquen per ordre de preferències. Cal que l'alumne que tingui algun especial interès en seguir un itinerari concret ho manifesti en una explicació o "carta de motivació" que servirà per tenir una dada més per fer la valoració. Si fos el cas, qualsevol dubte irresoluble per preferències es resoldrà amb un sorteig. Cal recordar el caràcter unitari de l'assignatura.

Qualsevol canvi de recorregut, una vegada iniciat el curs, ha de venir avalat per algun motiu curricular i l'acceptació de les subàrees afectades.

DESCRIPCIÓ DE LES 6 SUBÀREES I EL SEMINARI:

Audiovisuals

L'àrea d'audiovisuals (vídeo/àudio), introdueix l'estudiant en les bases del llenguatge audiovisual mitjançant l'experimentació i la pràctica. S'observarà i analitzarà l'entorn amb la finalitat d'adquirir capacitats i habilitats amb les eines de representació de la imatge i el so en vídeo i animació.

Construccions Digitals

Generar percepció i experimentar amb els llenguatges que emergeixen dels nous mitjans relacionats amb la computació digital i tangible. Sistemes complexos, interactius, autoorganitzats, la fabricació digital i les tecnologies amb les que vivim pròpies del capitalisme de plataforma.

Edició

Fomentar a l'alumne en la capacitat d'experimentar i combinar tècniques d'impressió i d'estampació, cercant la hibridació entre els diversos llenguatges gràfics per provocar una reflexió que li ha de donar significat a les seves produccions.

Objecte i Espai

El taller d'Objecte i Espai es presenta com un àmbit d'investigació i experimentació formal, tècnica, tecnològica, procedimental, material i reflexiva. Es caracteritza pel coneixement, l'aprenentatge, la pràctica i la utilització de les eines manuals, mecàniques i digitals, per la manipulació i l'experimentació amb materials i tècniques específiques, tecnologies, contextos i processos constructius i de transformació.

Representació Gràfica-plàstica

La subàrea de representació gràfica-plàstica s'adreça a l'alumnat interessat en la creació, presentació i representació d'imatges visuals. El treball que es desenvolupi en aquesta subàrea servirà a l'alumnat per trobar resposta a preguntes com: vull treballar el territori de les imatges?, amb quines eines?, com he de fer servir els materials? i finalment, mitjançant quins processos puc arribar a generar les meves imatges?

Arts de la matèria:

Es proposa experimentar i conèixer la singularitat del potencial expressiu de les Arts Aplicades contemporànies (Joieria, Tèxtil, Ceràmica i Vidre). A partir de la pràctica i de la hibridació de les tècniques de les quatre especialitats es vol aprofundir en els processos de treball d'un llenguatge que depèn de la complicitat processual amb la matèria.

Escriptura

La subàrea d'Escriptura, presenta el llenguatge escrit en la seva relació amb les arts i els dissenys: com a referència, com a component, com a complement o com a substrat de les seves produccions. Ho fa a través d'exercicis que impliquen l'experimentació amb el llenguatge en tant que eina d'expressió pròpia i en diàleg amb els altres llenguatges.

OBJECTIUS

Genèrics:

Desenvolupar la capacitat de fer processos de treball partint de la pròpia matèria i/o tècnica.
Ser capaç de prendre una posició de recerca material o tècnica sense un objectiu o una idea preestablerta.
Experimentar amb materials i tècniques específiques en els tallers especialitzats de l'escola.

COMPETÈNCIES

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- E07. Aplicar les tècniques i les tecnologies adequades en funció del treball que es realitza en el camp de les arts i/o els dissenys.
- E08. Analitzar i investigar les propietats dels materials i els seus processos de transformació.
- E09. Aplicar tant el vocabulari específic com els llenguatges expressius i comunicatius implicats en la recerca pròpia.
- E10. Integrar l'experimentació, tant guiada com autònoma, en la metodologia de treball.
- E11. Treballar de forma coherent amb diferents metodologies per afrontar situacions diverses en el desenvolupament del projecte propi.
- E13. Organitzar de forma coherent l'ús de mitjans d'expressió gràfica i sistemes de representació bidimensional i tridimensional.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.
- T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.
- T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.
- T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

- RA1 (E07.9). Experimentar amb els llenguatges transversals a les arts i als dissenys: materials, eines i procediments als espais de treball de la representació gràfica, l'objecte i l'espai, les arts de la matèria, l'audiovisual, la construcció digital i l'edició.
- RA2 (E08.2). Aplicar a la proposta creativa pròpia, amb criteri i habilitat, els recursos que procuren els materials i les seves propietats específiques.
- RA3 (E09.4). Combinar diversos llenguatges amb criteri per obtenir una síntesi expressiva i comunicativa.
- RA4 (E10.2). Demostrar disposició a l'experimentació i a la reorientació de la proposta creativa durant el procés de treball quan és convenient.
- RA5 (E13.6). Emprar els recursos de representació gràfica i/o volumètrica i/o audiovisuals adequats en cada etapa del treball.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

- T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.
- T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.
- T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.
- T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.
- T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.
- T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.
- T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.
- T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

L'assignatura s'organitza a través de 6 àmbits de treball o subàrees i un seminari en paral·lel. Durant el curs, l'alumne fa quatre exercicis, un a cada subàrea de les quatre que ha escollit.

Audiovisual

Els treballs proposats durant el taller ajudaran a construir un conjunt de coneixements fonamentals per al desenvolupament d'una obra audiovisual: estructura narrativa, guió, storyboard, creació de personatges, plans, angles, moviments de càmera, rodatge, edició i muntatge de vídeo i tècniques d'animació (Photoshop, After Effects, Premier i Dragon Frame).

Construccions Digitals

El taller es desenvolupa en exercicis que poden abastar els següents continguts: Fabricació digital. Tecnologies i potencials de l'ús de microcontroladors i computadores per a la conformació de matèries. Mecatrònica antiobsolescent: Reciclat de materials mecatrònics per a la confecció de dispositius crítics. Videomapping: Tècniques i llenguatges per a la producció d'imatges sobreposades en elements objectuals / arquitectònics. Instal·lacions de llum. Perspectiva de les tecnologies web i l'art.net. Recursivitat: Experimentació amb tot tipus de suport en la simulació de fenòmens autopoietics i afins.

Edició

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Els exercicis proposats permeten experimentar amb tècniques d'impressió analògiques, artesanals i mecàniques. Es treballaran les 4 tècniques clàssiques: relleu, calcografia, permeografia i planografia. L'alumne també experimenta amb els formats, suports i tintes per tal d'assolir el concepte d'edició seriada.

Objecte i Espai

Es faran quatre exercicis per conèixer, aprendre, comprendre, assimilar, generar, practicar, hibridar, desenvolupar, transformar, construir, experimentar, manipular, innovar, jugar, tantejar, equivocar-se, reflexionar, amb estructures, connexions, contenidors, maquetes i prototips, amb diferents tècniques, materials, eines i processos constructius i de transformació, en diferents mitjans, suports i contextos, des de les pràctiques artístiques i de disseny en l'àmbit tridimensional.

Representació Gràfica-plàstica

A través dels registres propis de la subàrea l'alumne/a s'iniciarà en el seu imaginari, buscant que les seves respostes vinguin des dels llocs, els significants i els impulsos. Treballarem des de les construccions icòniques, passant per l'especificitat de les eines i els materials per acabar en registres propis del context actual.

Arts de la matèria:

Els processos de treball es basen en el coneixement i perfeccionament de les següents tècniques:

Ceràmica: torn, construcció, engalbes i esmalts (d'alta i baixa temperatura)

Vidre: Fusing, termoformat, casting, inclusions, treball en fred, vidre fos amb bufadors d'oxigen

Joieria: Forja, soldadura, estampat, treballs amb cera perduda

Tèxtil: Teixit, feltre, brodat, termofixat i tints naturals.

Aquest és el marc tècnic de referència sobre el qual l'alumnat experimenta, aprofundeix i transcendeix per donar singularitat al seu llenguatge.

Esriptura

Es desenvolupa com un seminari de 8 sessions (16 hores) en el qual es proposen 2 exercicis dirigits a fer de l'expressió escrita una via per a donar cos a la percepció, l'observació, l'anàlisi, la construcció de significats i els ponts amb altres llenguatges, per mitjà de la revisió de la pròpia forma d'escriure i de l'experimentació amb la paraula.

METODOLOGIA

La metodologia emprada es defineix des de l'equilibri entre les activitats dirigides (15%), supervisades (60%) i autònomes (30%). Aquest equilibri passa per enfortir el caràcter de laboratori en el decurs de l'exercici i, per tant, de la pràctica supervisada a l'aula. Per altre banda les activitats d'avaluació amb un 5% dels crèdits agafa una importància que va més enllà de les qualificacions. Entenem doncs que l'avaluació és una activitat formativa més, reforçant el caràcter d'avaluació contínua de l'assignatura, intercalant-se al llarg del curs entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h

Hores activitats dirigides: 15h (5%)

Hores activitats supervisades: 180h (60%)

Hores aprenentatge autònom: 90h (30%)

Hores activitats d'avaluació: 15h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada treball hi ha una petita presentació per part de cada subàrea a nivell intern en la qual es presenta l'enunciat del treball a realitzar així com l'organització de les diferents sessions setmanals.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Descripció: Els treballs es desenvoluparan en els diferents tallers. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que siguin més complexos.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

Descripció: L'alumne complementarà el seu treball amb aquestes hores autònomes als diferents tallers de recursos. Això complementat, si cal, amb la recerca de diferents referents de suport.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Descripció: Presentacions parcials i finals dels processos duts a terme pels alumnes.

SISTEMA D'AVUACIÓ

El sistema d'avaluació es realitza, fonamentalment, a través del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i al taller. L'avaluació global del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir de les realitzacions i de l'exposició oral i documental amb l'argumentació del treball realitzat. Cal remarcar que la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula taller.

Un requisit indispensable per ser avaluat, ja que estem parlant d'una avaluació continuada, és una assistència mínima a l'horari lectiu del 80%. La participació activa a la classe també serà un element que determinarà la puntuació final. A part, es demanarà a l'alumnat:

—Formalització d'un treball de resultats o de l'experimentació que haurà de desenvolupar a l'aula i al taller amb el seguiment dels professors/res.

—Presentació de l'experimentació i/o proposta a la classe acompanyat dels recursos que cada subàrea creurà adequats i que avaluarà en funció d'aquests.

La nota no és aritmètica en relació als treballs presentats, sinó que també depèn del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i al taller. L'avaluació global del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir de les formalitzacions i de l'exposició oral i documental i de l'argumentació del treball realitzat, tanmateix, la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula i al taller.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (30%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (60%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

La nota final de l'assignatura parteix de la mitjana aritmètica de les notes de les 4 subàrees en les que l'alumne ha participat. La nota del seminari que hagi realitzat l'alumne, tindrà incidència en la nota final de curs (10%).

RECUPERACIONS:

Hi ha tres condicions indispensables per poder optar a recuperació:

1. Estar en la condició d'assignatura suspesa amb una nota entre 4,00 i 4,99 (queda exclosa la voluntat de pujar nota).
2. Han d'haver-se entregat el 100% dels treballs (4), en les condicions que cada subàrea determina.
3. 80% d'assistència mínima en l'horari lectiu.

A tal efecte, l'alumne/a ha d'estar en contacte amb la subàrea de la qual tingui que realitzar la recuperació i presentar el treball que acordi a la setmana de recuperació situada, normalment, a la primera setmana de juliol.

BIBLIOGRAFIA

Audiovisuals

SNYDER, Blake. (2010). *¡Salva al Gato!: El libro definitivo para la creación de un guión*. Barcelona: Alba Editorial.

VV.AA. *Premiere CS6*. (2012). Madrid: Anaya Multimedia.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

WENDERS, Wim. (2016). *Los píxels de Cézanne*. Buenos Aires: Caja negra.

Arts de la matèria:

CODINA, Carles. (2004). *La Nueva Joyería*. Barcelona: Parramón Ediciones.

BRADDOCK, Sarah E. O'MAHONY, Marie. (1998). *Techno Textiles. Revolutionary Fabrics for Fashion and Design*. (Reedició, 2005). London: Thames and Hudson.

Domenech, Ignasi; Beveridge, Philippa; Pascual, Eva, *El vidrio: técnicas de trabajo de horno*. Barcelona: Ed. Parramón, 2015. ISBN: 978-8434-225-54-1.

MORALES GÜETO, J. (2005). *Tecnología de los materiales cerámicos*. Madrid: Ediciones Díaz de Santos. ISBN: 978-84-7978-722-6.

Edició

GRABOWSKI, Beth; Flick, Bill (2015) *El grabado y la impresión. Guía completa de técnicas, materiales y proceso*. Barcelona: Ed Blume.

MCLUHAN, Marshall (1993) *La galaxia Gutenberg*. Barcelona: Círculo de lectores.

VV.AA. (2013). *Fully Booked. Ink On Paper. Design & Concepts for New Publications*. Berlín: Gestalten.

Construccions digitals

NOBLE, Joshua. (2009). *Programming Interactivity. A Designer's Guide to Processing, Arduino, and openframeworks*. Massachusetts: O'Reilly.

Objecte i Espai

DONALD, Norman. (2005). *El diseño emocional*. Barcelona: Paidós.

GORDON, J. E. (2015). *Estructuras o por qué las cosas no se caen*. Madrid: Calamar.

VOGEL, Steven. (2000). *Ancas y palancas*. Barcelona: Tusquets Editores.

VV.AA. (2014). *Playgrounds. Reinventar la plaza*. Madrid: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía y Siruela .

Representació Gràfica-Plàstica

GAGE, John. (1993). *Color y cultura*. Madrid: Ediciones Siruela.

HUERTAS, Manuel. (2010). *Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas I*. Madrid: Akal.

HUERTAS, Manuel. (2010). *Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas II*. Madrid: Akal.

WEBB, Jeremy. (2011). *Diseño Fotográfico. Manuales de fotografía creativa aplicada*. Barcelona: Gustavo Gili.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 36 setmanes, és a dir, una sessió de sis hores lectives per setmana seguint la següent distribució:

PRIMER SEMESTRE

Sessió 1

Presentació a l'aula polivalent 401-402. S'explicarà cada una de les subàrees que conformen l'assignatura. Es farà la distribució dels/de les alumnes en cada subàrea per poder començar a realitzar el primer exercici del curs.

Sessió 2

Inici del primer exercici

Sessions 3, 4, 5, 6, 7 i 8

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 9

Inici del segon exercici en la segona subàrea.

Sessions 10, 11, 12, 13, 14, 15

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 16

Presentació pública i lliurament del segon exercici.

Es proposa una presentació pública general a totes les subàrees per tal de que tot l'alumnat participi de les realitzacions que es fan en tots els àmbits.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

En aquest semestre hi ha una oferta de seminaris que també participen d'aquesta exposició.

Sessió 17

JUNTA D'AVALUACIÓ DOCENT PER CURSOS (no lectiu)

Sessió 18

SEGON SEMESTRE

Sessió 19

Inici del tercer exercici en la tercera subàrea

Sessió 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 25

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 26

Inici del quart exercici en la quarta subàrea.

Sessions 28, 29, 30, 31, 32, 33

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 34

Presentació pública i lliurament del quart exercici.

Es proposa una presentació pública general a totes les subàrees per tal de que tot l'alumnat participi de les realitzacions que es fan en tots els àmbits.

En aquest semestre hi ha una oferta de seminaris que també participen d'aquesta exposició.

Sessió 35

JUNTA D'AVALUACIÓ DOCENT PER CURSOS (no lectiu)

Setmana de recuperació segons condicions esmentades.

Sessió 36

Sessió de tancament de l'assignatura.